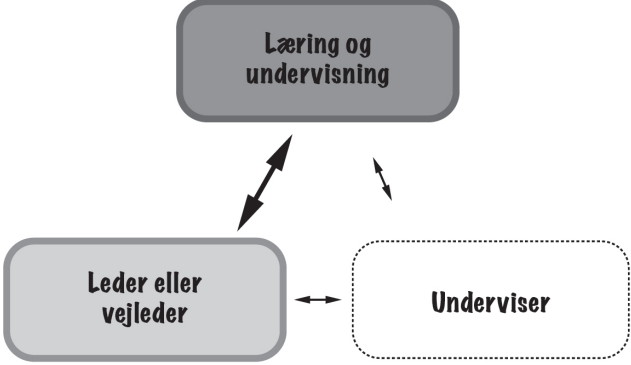

Figur 9.1. Balancen mellem evaluering af underviser og coaching af underviser.

Eksempel på den evaluerende tilgang

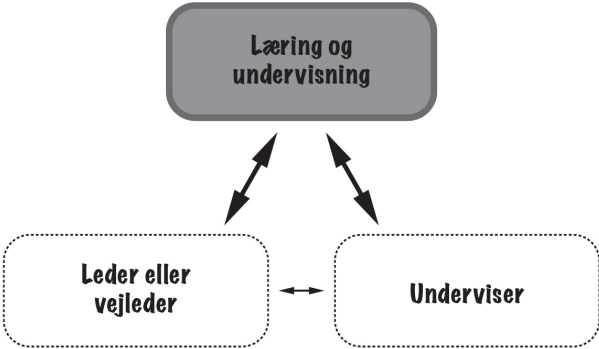
	 <p>Når leder eller vejleder evaluerer undervisers præstation ved at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • give ros eller ris • vurdere ud fra eget perspektiv • udelade undervisers perspektiver.
<p>TEMA: Lektionens start</p>	<p><i>Eksempel:</i></p> <p>"Du startede timen i god stil. Sådan skal det bare gøres."</p>
<p>TEMA: Bevægelse</p>	<p><i>Eksempel:</i></p> <p>"Det er meget problematisk, at der ikke er nogen bevægelse i din undervisning."</p> <p>"Det ville være bedre, hvis ...".</p>

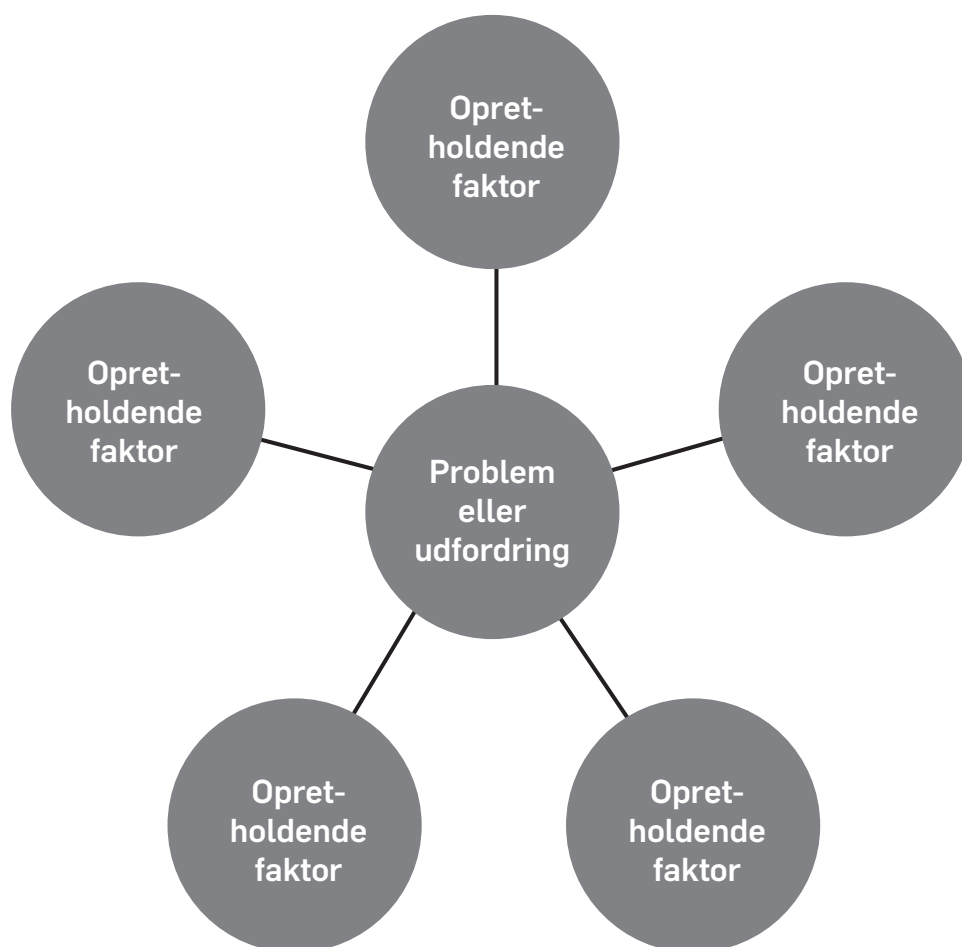
>

Eksempel på den coachende tilgang

	<div data-bbox="596 304 1311 719" data-label="Diagram"> <pre> graph TD LU[Læring og undervisning] <--> LE[Leder eller vejleder] LU <--> U[Underviser] LE <--> U </pre> </div> <p data-bbox="533 797 1378 887">Når leder eller vejleder har en coachende samtale med underviser ved at:</p> <ul data-bbox="533 954 1289 1095" style="list-style-type: none"> • spørge og lytte til undervisers perspektiv. • anerkende og opmuntre underviser. • udelade egne observationer og fortolkninger.
<p>TEMA: Lektionens start</p>	<p><i>Eksempel:</i></p> <p><i>"Hvad har været dine tanker og intentioner bag den måde, du valgte at starte timen på i dag?"</i></p> <p><i>"Hvad er vigtigt for dig, når du indleder undervisningen?"</i></p>
<p>TEMA: Bevægelse</p>	<p><i>Eksempel:</i></p> <p><i>"Hvad er dine tanker om bevægelse i undervisningen?"</i></p> <p><i>"Hvad er dine tanker om, hvordan bevægelse kan understøtte din undervisning?"</i></p> <p><i>"Hvilke forhold i undervisningen vægter du højere end bevægelse?"</i></p>

Eksempel på den fælles udforskende tilgang

	 <p>Når leder eller vejleder faciliterer en fælles udforskning ved at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • udvise interesse for undervisers data og anlægge et fortolkende perspektiv. • fremlægge data fra observationen. • byde ind med egen fortolkning og perspektiv. • indbyde til dialog, hvor begge parter perspektiver kommer i spil.
<p>TEMA: Lektionens start</p>	<p><i>Eksempel:</i></p> <p><i>"Jeg foreslår, at vi sammen kigger på timens start og dit arbejde med at tydeliggøre elevernes forforståelse, eftersom det er et af de centrale punkter i skolens observationsguide.</i></p> <p><i>Jeg noterede, at du startede med at byde eleverne velkommen og fortælle, hvad I lavede sidst, og hvordan I sammen har evalueret på det, I lærte sidst. Du fremhævede elevernes store indsats, og hvor langt I var nået, og det så ud, som om det betød meget for eleverne. En af eleverne sagde (...)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Hvad lagde du mærke til her?</i> • <i>Hvad ville du opnå med denne start på lektionen?</i> • <i>Hvordan oplevede du selv, at eleverne modtog den?"</i>
<p>TEMA: Bevægelse</p>	<p><i>Eksempel:</i></p> <p><i>"Jeg lægger mærke til og undrer mig over, at der ikke er indgår bevægelse i denne lektion."</i></p> <p><i>"Eleverne sidder lidt uroligt på stolen eller ser bare ud ad vinduet i den sidste del af timen, bemærker jeg.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Hvad opfatter du, at der sker med elevernes energi i rummet?</i> • <i>Har du selv tænkt over det, og hvad er mon begrundelsen for, at du ikke har bevægelse med?"</i>

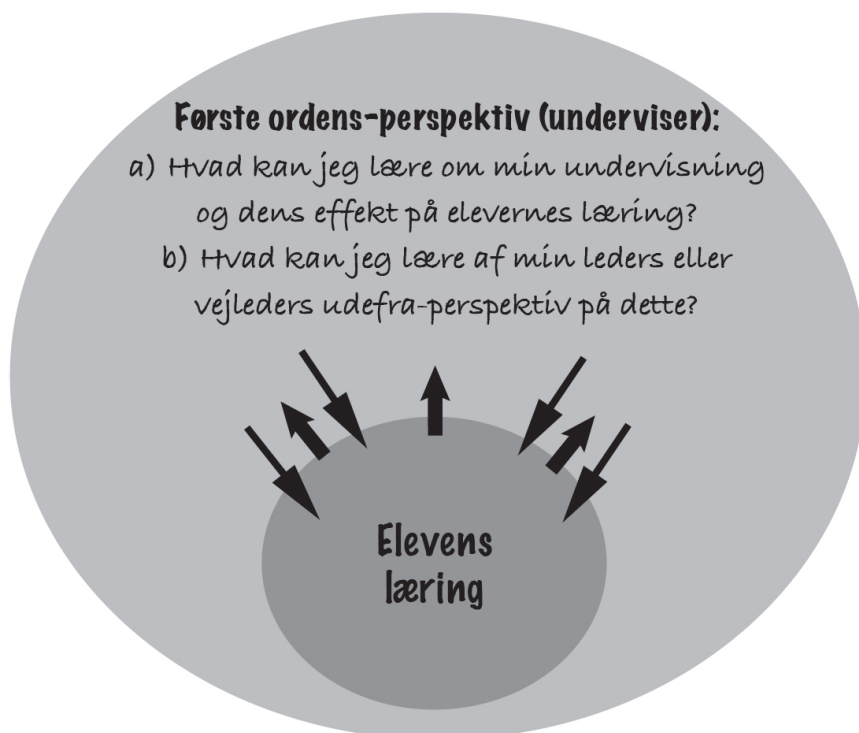

Figur 9.1. Sammenhængscirkel til analyse af opretholdende faktorer (Nordahl, 2015).

Anden ordens-perspektiv (leder eller vejleder som observatør):

- a) Hvad kan jeg lære om undervisningens effekt på elevernes læring?
- b) Hvad kan jeg lære af underviserens eget indefra-perspektiv på undervisningen og elevernes læring?

Figur 9.2. Leders eller vejleders position.

Undervisers praksisteori	Vejleders praksisteori
<p><i>Min erfaring siger mig, at hvis man taler og spørger for meget, svækker man sin autoritet som underviser.</i></p> <p><i>Eleverne tror måske, at de kan få lov at bestemme og få indflydelse på noget, hvor de ikke skal have indflydelse.</i></p> <p><i>Derfor giver jeg dem som regel bare en kort og klar besked om, hvordan de skal gebærde sig. Eller hvordan de skal rette ind, hvis de alligevel ikke kan finde ud af det.</i></p>	<p><i>Jeg har fra min vejlederuddannelse viden om, at underviser jævnligt skal tale med eleverne og høre deres forståelse af, hvad der sker, og hvordan de lærer bedst i undervisningen.</i></p> <p><i>Ofte kommer der noget frem, som underviser ikke selv er klar over, og som er afgørende for, at underviser kan forstå, hvad der er på spil i elevernes læreprocesser i undervisningsrummet.</i></p> <p><i>Når underviser viser interesse for elevernes oplevelser i klasserummet, forstærker det også relationen imellem dem, og relationen er det allervigtigste for elevernes læring og trivsel i undervisningen.</i></p>

Underviser	Leder
<p>Uddrag af undervisers data fra egen undervisning:</p> <p><i>Alle eleverne diskuterede indgående, hvilke regler og aftaler der skulle gælde i det værksted, de sad i. Alle var meget optaget af det, og de kom langt med at lytte til hin-anden og lave realistiske aftaler i alle værkstederne.</i></p>	<p>Uddrag af leders data fra observationen:</p> <p><i>I mange grupper var eleverne langt mere optaget af at lave regler for værkstedsarbejdet end af at tale sammen om den danskfaglige opgave, som værkstedsarbejdet handlede om, og anstrenge sig for at lave et godt produkt.</i></p> <p><i>I pigegruppen ved vinduet udviklede samtalen om aftaler sig til en meget lang diskussion om, hvornår man som veninde er loyal. I denne gruppe kom samtalen aldrig til at handle om noget fagligt.</i></p>
<p>Undervisers vurdering og fortolkning af egne observationsdata:</p> <p><i>Jeg er meget tilfreds med elevernes udbytte af undervisningen.</i></p>	<p>Leders vurdering og fortolkning af egne observationsdata:</p> <p><i>Jeg synes, det er problematisk, hvis eleverne fagligt set lærer meget mindre med denne vægtning mellem sociale og danskfag-lige læringsmål, end de ville have gjort med en anden vægtning.</i></p>
<p>Undervisers praksisteori:</p> <p><i>Jeg er mest optaget af at lære eleverne at lave indbyrdes aftaler, når de skal samarbejde i et værksted. Det er værdifuldt, at de får nogle erfaringer med at arbejde sammen, og at de lærer at formulere dem for hinanden.</i></p> <p><i>Min erfaring siger mig, at det er deres indbyrdes evne til at forhandle aftaler, der er den vigtigste forudsætning for at lære at arbejde sammen.</i></p>	<p>Leders praksisteori:</p> <p><i>Jeg har fra min egen tid som underviser erfaring med, at værkstedsarbejde i undervisningen fungerer bedst, når jeg på forhånd har lavet regler for, hvordan eleverne skal samarbejde i hvert enkelt værksted. Så behøver de ikke have besvær med selv at lave aftaler, og det er de heller ikke ret gode til.</i></p>

Underviser	Leder
<p>Uddrag af undervisers data fra egen undervisning:</p> <p><i>Alle eleverne diskuterede indgående, hvilke regler og aftaler der skulle gælde i det værksted, de sad i. Alle var meget optaget af det, og de kom langt med at lytte til hin-anden og lave realistiske aftaler i alle værkstederne.</i></p>	<p>Uddrag af leders data fra observationen:</p> <p><i>I mange grupper var eleverne langt mere optaget af at lave regler for værkstedsarbejdet end af at tale sammen om den danskfaglige opgave, som værkstedsarbejdet handlede om, og anstrenge sig for at lave et godt produkt.</i></p> <p><i>I pigegruppen ved vinduet udviklede samtalen om aftaler sig til en meget lang diskussion om, hvornår man som veninde er loyal. I denne gruppe kom samtalen aldrig til at handle om noget fagligt.</i></p>
<p>Undervisers vurdering og fortolkning af egne observationsdata:</p> <p><i>Jeg er meget tilfreds med elevernes udbytte af undervisningen.</i></p>	<p>Leders vurdering og fortolkning af egne observationsdata:</p> <p><i>Jeg synes, det er problematisk, hvis eleverne fagligt set lærer meget mindre med denne vægtning mellem sociale og danskfag-lige læring-smål, end de ville have gjort med en anden vægtning.</i></p>
<p>Undervisers praksisteori:</p> <p><i>Jeg er mest optaget af at lære eleverne at lave indbyrdes aftaler, når de skal samarbejde i et værksted. Det er værdifuldt, at de får nogle erfaringer med at arbejde sammen, og at de lærer at formulere dem for hinanden.</i></p> <p><i>Min erfaring siger mig, at det er deres indbyrdes evne til at forhandle aftaler, der er den vigtigste forudsætning for at lære at arbejde sammen.</i></p>	<p>Leders praksisteori:</p> <p><i>Jeg har fra min egen tid som underviser erfaring med, at værkstedsarbejde i undervisningen fungerer bedst, når jeg på forhånd har lavet regler for, hvordan eleverne skal samarbejde i hvert enkelt værksted. Så behøver de ikke have besvær med selv at lave aftaler, og det er de heller ikke ret gode til.</i></p>

Undervisers praksisteori	Spørgsmål vedrørende undervisers viden og erfaringsgrundlag
<p><i>Når elever får opgaver tilbage med en karakter, er det godt for dem at sammenligne sig med de andre elever i klassen og deres karakterer. Der er mange gode værdier i at lade eleverne konkurrere lidt. Så kan de lære, at man skal gøre sig umage for at få en god karakter.</i></p> <p><i>Derfor er det min procedure at lade dem sidde og snakke lidt sammen selv i et par minutter, inden jeg går i gang med undervisningen.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hvordan er du kommet til denne forståelse? • Har du prøvet andre fremgangsmåder, når du giver eleverne opgaver tilbage? • Hvordan oplever eleverne denne fremgangsmåde? • Har du talt med eleverne om denne fremgangsmåde? • Hvilket konkret billede har du af, hvordan denne fremgangsmåde påvirker de forskellige elevers arbejdsstrategier efterfølgende? • Hvordan bliver eleverne hjulpet til at klare sig bedre ved at benytte denne fremgangsmåde frem for andre?

Vejleders praksisteori	Vejleders uddybning af egen praksisteori
<p><i>Når elever får opgaver tilbage med en karakter, er det mest lærerigt for dem, hvis de forstår, hvorfor de har fået den pågældende karakter. De skal vide, hvordan den gode præstation ser ud, og de skal forstå, hvad det næste skridt kan være frem mod den gode præstation.</i></p> <p><i>Derfor skal underviser gøre meget ud af dette i sin respons.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Flere forskningsresultater peger på denne teori, blandt andet Johns Hatties. • Jeg ser flere undervisere på denne skole, der opnår øget læring og forbedrede præstationer i elevernes opgaveskrivning ved at prioritere undervisningstid til både formativ og summativ evaluering. • Jeg har selv god erfaring med at demonstrere den gode præstation for eleverne – dels individuelt, dels foran hele klassen, så eleverne forstår, hvad der kendetegner den gode præstation. Det har givet klassen et bedre sprog til taksonomier og til at vurdere, hvordan en fagligt høj eller fagligt lavere præstation ser ud.